

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Zsoltárének - Himnológia 2

Egyetemi tanév 2025-2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2. Kar	Református Tanárképző és Zeneművészeti Kar
1.3. Intézet	Református Tanárképző és Zeneművészeti Intézet
1.4. Szakterület	Zene
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Zeneművészet
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Zsoltárének - Himnológia 2 (Psalmódie - Imnologie 2)	A tantárgy kódja	TLX 3418
2.2. Az előadásért felelős tanár neve			
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Péter Éva		
2.4. Tanulmányi év	2	2.5. Félév	4
2.6. Értékelés módja	K	2.7. Tantárgy típusa	DD

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1. Heti óraszám	1	melyből: 3.2 előadás	0	3.3 szeminárium/labor/projekt	1
3.4. Tantervben szereplő összórászám	14	melyből: 3.5 előadás	0	3.6 szeminárium/labor	14
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					10
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					5
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					5
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					10
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					4
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összórászám					36
3.8. A félév összórászám					50
3.9. Kreditszám					2

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	-
4.2. Kompetenciabeli	Egyéni munka megtervezésének képessége

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	Az előadóterem audiovizuális műszerekkel való felszereltsége
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	Audiovizuális műszerek és szakkönyvtár megléte

6.1. Elsajátítandó jellemző kompetenciák¹

¹ Választhat kompetenciák vagy tanulási eredmények között, illetve választhatja mindkettőt is. Amennyiben csak az egyik lehetőséget választja, a másik lehetőséget el kell távolítani a táblázatból, és a kiválasztott lehetőség a 6. számot kapja.

Szakmai/kulcs-kompetenciák	- A zenei műveket megalapozott érvekkel osztályozza a műfaji sajátosságok, valamint a főbb zenei stíluskorszakok jellemzőinek azonosítása és leírása alapján. - Helyesen és funkcionálisan alkalmazza az előadói technika alapvető elemeit (vokális alapképzés). - Kottaolvasási készséggel rendelkezik. - Dalokat gyakorol, a dalszöveget, a dallamot és a ritmust pontosan ismétli. - Hangjával énekel, hangmagasság és ritmus szerint formált zenei hangokat hoz létre. - Kottákat tanulmányoz, és különféle zenei interpretációkat dolgoz ki.
Transzverzális kompetenciák	• Hatékony csapatmunkát segítő technikákat alkalmaz multidiszciplináris környezetben, különböző hierarchikus szinteken. • Objektíven önértékeli a szakmai továbbképzés iránti igényét a munkaerőpiaci beilleszkedés és alkalmazkodóképesség érdekében. • Képes az önmenedzselésre és önpromócióra. • Tudatosan irányítja személyes szakmai fejlődését. • Képes megbirkózni a fellépési lámpalázzal.

6.2. Tanulási eredmények

Ismeretek	A hallgató/végzett azonosítja és leírja a különböző kultúrák, stílusok, műfajok és zenei formák jellemzőit, más művészeti területekkel és/vagy történelmi vonatkozásokkal összefüggésben, különös tekintettel a specifikus repertoárra.
Képességek	A hallgató/végzett megalapozott érvekkel osztályoz zenei műveket (a szakterületnek megfelelően eltérő jelleggel és összetettségi szinttel), stílári és formai–architektonikus jellemzőik alapján, figyelembe véve a történelmi és kulturális kontextust.
Felelősség és önállóság	A hallgató/végzett beilleszkedik különböző művészeti és társadalmi közegekbe, a zenei stílusokra, műfajokra, formákra és hagyományokra vonatkozó ismereteit alkalmazva saját zenei–művészeti tevékenységének megalapozására és alakítására.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	Az egyházi ének az istentisztelet és az iskolai vallásóra legitim zenei anyaga. Tanulása mind az egyházzenei gyakorlat, mind a gyülekezeti ének-repertoár zenetörténeti gyökerei (és művelődéstörténeti kontextusa), mind pedig az egyházi műzenében történt feldolgozásai alapján rendkívül fontosnak tekinthető. A diákoknak el kell sajátítaniuk az érvényben levő egyházi énekeskönyv dallamanyagának legértékesebb részét; meg kell ismerkedniük az előadás problémáival, beleértve a magyar népi hagyományozás problematikáját; meg kell tanulniuk a népének történet fő korszakainak jellemzőit, azok kapcsolatát részben a külföldi népének történettel, részben a hazai történelmi, egyháztörténelmi, liturgiai tényekkel. A diákoknak ismerniük kell az egyházi énekek hangszeres előadási módját
--------------------------------------	--

7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	Válogatott példák tükrében meg kell ismerkedniük egyes népénekek keletkezésének történetével és tovább élésének adataival. Ismerniük kell a legfontosabb magyar történelmi népénekforrásokat. Ki kell formálniuk magukban a helyes értékrendnek és a gyakorlati tapintatnak elvszerű egyensúlyát, ki kell alakítaniuk magukban egy szakszerű kritika szempontrendszerét.
-------------------------------------	--

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Az ellenreformáció korának énekei. A XVII. Századi énekek hagyományos rétege.	-párbeszéd -szemléltetés -közlés	Fogalmak, kulcsszavak: Dúr-hexachord dallamok. Kanásztánc-ritmus, sirató stílus, Rákóczi-dallamkör Bibliográfia: Péter Éva: <i>Énekeink történelmi rétegződése</i> , in Studia 2, Kolozsvár 2001, 130–132. Dobszay László: <i>A magyar népének</i> , Veszprémi Egyetem Kiadása, 1995, 121–147.
2. A XVII. Századi népénekek barokkos rétege.	-párbeszéd -szemléltetés -közlés	Fogalmak, kulcsszavak: Dúr-moll tonalitás, vezérhang, hármashangzat felbontás, motivikus építkezés. Bibliográfia: Péter Éva: <i>Énekeink történelmi rétegződése</i> , in Studia 2, Kolozsvár 2001, 132. Dobszay László: <i>A magyar népének</i> , Veszprémi Egyetem Kiadása, 1995, 147–154.
3. A XVII. Századi német korálok a magyar használatban.	-párbeszéd -felfedeztetés -szemléltetés	Fogalmak, kulcsszavak: AA indítású, ismétlődő szerkezetű dallamok. Bibliográfia: Péter Éva: <i>Énekeink történelmi rétegződése</i> , in Studia 2, Kolozsvár 2001, 132–133. Dobszay László: <i>A magyar népének</i> , Veszprémi Egyetem Kiadása, 1995, 154–163.
4. Barokk, pietizmus.	-felfedeztetés -analízis -szemléltetés -közlés	Fogalmak, kulcsszavak: Dallamutalásos énekek, pietizmus. Bibliográfia: Péter Éva: <i>Énekeink történelmi rétegződése</i> , in Studia 2, Kolozsvár 2001, 133–134. Dobszay László: <i>A magyar népének</i> , Veszprémi Egyetem Kiadása, 1995, 163–176.
5. Népének a XIX–XX. Században.	-párbeszéd -analízis -szemléltetés -gyakorlás	Fogalmak, kulcsszavak: Esztétikai érték, zenei giccs. Bibliográfia: Csomasz Tóth Kálmán: <i>A református gyülekezeti éneklés</i> , Református Egyetemes Konvent kiadása, Budapest 1950. 103–127. Péter Éva: <i>Énekeink történelmi rétegződése</i> , in Studia 2, Kolozsvár 2001, 134–136. Dobszay László: <i>A magyar népének</i> , Veszprémi Egyetem Kiadása, 1995, 176–197.
6. Ének a vallásos nevelésben. Énekválasztás.	-felfedeztetés -szemléltetés -közlés	Fogalmak, kulcsszavak: Tananyagközpontúság, hitvallásos-, gyülekezeti-, művészi jelleg, életkor. Bibliográfia: Péter Éva: <i>Ének a vallásos nevelésben</i> , in Studia 1, Kolozsvár 2001, 150–159.
7. Az egyházi énekek tanításának, előadásának módszertana.	-párbeszéd -szemléltetés -gyakorlás	Fogalmak, kulcsszavak: Hallás utáni énektanítás, hangképzés, artikuláció, hangterjedelem, ritmusérzék. Bibliográfia: Péter Éva: <i>Ének a vallásos nevelésben</i> , in Studia 1, Kolozsvár 2001, 159–164.
8. A kánon. Két szólam.	-párbeszéd -felfedeztetés -szemléltetés	Fogalmak, kulcsszavak: auktakt, belépés, szólamrend, kánonlezárás, elfogyó kánon.

	-gyakorlás	Bibliográfia: Székely Árpád – Kovács László Attila: <i>A református énekvezér kézikönyve</i> , kiadja az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa, Kolozsvár 1995. 51–52.
9. A kánon. Három-négy szólam	-felfedeztetés -szemléltetés -gyakorlás	Fogalmak, kulcsszavak: belépés, szólamrend, kánonlezárás. Bibliográfia: Székely Árpád – Kovács László Attila: <i>A református énekvezér kézikönyve</i> , kiadja az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa, Kolozsvár 1995. 51–52.
10. Beintés, felütés, lélegzetvétel, leintés.	-párbeszéd -szemléltetés -közlés -gyakorlás	Fogalmak, kulcsszavak: avizo és hangadás. Bibliográfia: Székely Árpád – Kovács László Attila: <i>A református énekvezér kézikönyve</i> , kiadja az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa, Kolozsvár 1995. 43–45.
11. Hangképzés.	-felfedeztetés -szemléltetés -közlés -gyakorlás	Fogalmak, kulcsszavak: Hangterjedelem, bemelegítés, egységes hangképzés. Bibliográfia: Székely Árpád – Kovács László Attila: <i>A református énekvezér kézikönyve</i> , kiadja az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa, Kolozsvár 1995. 48–49.
12. Óvodás gyerekeknek	-párbeszéd -analízis -közlés -modellálás -gyakorlás	Fogalmak, kulcsszavak: játékos előadás
13. Ifjúsági énekek	-párbeszéd -szemléltetés -közlés -modellálás -gyakorlás	Fogalmak, kulcsszavak: megfelelő hangvételi énekes előadás, hangszeres kíséret
14. Zeneesztétika. Az egyházi ének esztétikája.	-felfedeztetés -analízis -szemléltetés -közlés -gyakorlás	Fogalmak, kulcsszavak: Esztétikai kategóriák. Bibliográfia: Angi István: <i>A zenei szépség modelljei</i> , Polis Kiadó, Kolozsvár, 2003.
Könyvészet Angi István: <i>A zenei szépség modelljei</i>, Polis Kiadó, Kolozsvár, 2003. Benkő András, <i>Az egyházi ének története</i>, Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa kiadása, Kolozsvár, 1994. Csomasz Tóth Kálmán <i>A református gyülekezeti éneklés</i>, Református Egyetemes Konvent kiadása, Budapest 1950. Dobszay László, <i>A magyar népének</i>, Veszprémi Egyetem Kiadása, 1995 Magyar Református Énekeskönyv, MRETSZ, Kolozsvár, 2000. Péter Éva, <i>Az új énekeskönyv</i>, in Református Szemle, Kolozsvár, 2003/5 Péter Éva, <i>Énekeink történelmi rétegződése</i>, in Studia 2, Kolozsvár 2001 Péter Éva, <i>Református gyülekezeti énekek az erdélyi írott és szójhagyományos forrásokban</i>, Presa Universitara, Kolozsvár, 2008 Péter Éva, <i>Erdélyi nyomtatott kottás énekeskönyvek</i>, in Studia 4, Kolozsvár 2002 Péter Éva, <i>Ének a vallásos nevelésben</i>, in Studia 1, Kolozsvár 2001 Péter, Éva. <i>Funeral Songs</i>. In: Studia Universitatis Babeş-Bolyai Musica, LIII, 2, 2008, pp. 85–99. Péter, Éva. <i>Hymns of Repentance in the Worship Practice of the Reformed Church of Transylvania</i>. In: Studia Universitatis Babeş-Bolyai Musica, LVII, 1, 2012, pp. 53–64. Péter, Éva. <i>Psalm singing in Transylvania</i>. In: Studia Universitatis Babeş-Bolyai Musica, LVI, 2, 2011, pp. 69–78. Péter, Éva. <i>The Reformed Church and the Music</i>. In: Studia Universitatis Babeş-Bolyai Musica, LIII, 1, 2008, pp. 149–172. Péter, Éva. <i>The Role of the Popular tradition in the development of melodies within the songs of Transylvanian Reformed Communities</i>. In: Studia Universitatis Babeş-Bolyai Musica, LIV, 1, 2009, pp. 23–37. Péter, Éva. <i>The significance of Ein Feste Burg ist unser Gott in Music Literature</i>. In: Studia Universitatis Babeş-Bolyai Musica, LXII, 2, 2017, pp. 153–165. Székely Árpád – Kovács László Attila, <i>A református énekvezér kézikönyve</i>, kiadja az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa, Kolozsvár 1995		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- Az éneklési készség fejlesztése, mely által képes lesz a hallgató irányítani kisebb közösség énekét
- A diák szakmai ismeretet nyer egyházzene területén

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás			
10.5 Szeminárium / Labor	Az elméleti anyag ismerete	Írásbeli teszt	50%
	Az ének anyag tiszta intonációjú, ritmikus éneklése	Egyéni éneklés értékelése	50%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
• Az egyházi énekek történelmi rétegeinek ismerete • A vallásórai és a katekézisben használt énekanyag ismerete • Legkevesebb 30 egyházi ének memoriter előadása • Szemináriumokon való részvétel legkevesebb 75%-ban			

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)²

	A fenntartható fejlődés általános ikonja							
								

Előadás felelőse:

Szeminárium felelőse:

Kitöltés időpontja:
2025. 09. 05.

Dr. Péter Éva

Az intézeti jóváhagyás dátuma:

Intézetigazgató:

...

.....

² Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az [SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban](#) történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többit, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.

